

Nr 84.

Av herrar **Andersson** i Rasjön och **Björling**, *angående ändring av gällande bestämmelser rörande lokalbefordran av post.*

Jämlikt kungl. kungörelsen den 21 juni 1922 angående postavgifterna utgå befordringsavgifterna för vissa inrikes postförsändelser efter olika tariffer för lokalbefordran och för annan inrikes befordran. Innebörden av begreppet lokalbefordran finnes närmare bestämd i allmänna poststadgan § 26 sådan denna lyder enligt kungl. generalpoststyrelsens kungörelse den 22 september 1922 (Sv. förf. saml. nr 487). Däri stadgas bland annat följande.

»Med lokalförsändelse förstås,

försändelse, som inlämnas å fast postanstalt eller som dit inkommer utan att hava vare sig behandlats av lantbrevbärare eller genom postverkets försorg befordrats å järnvägs-, ångbåts-, eller landsvägslinje och vilken försändelse från sagda postanstalt eller annan fast postanstalt å samma ort tillställas adressaten direkt eller genom lokalbrevbärare, ävensom

försändelse, som postbehandlas allenast inom ett särskilt, av Kungl. Maj:t fastställt lokalporto område.»

Dessa bestämmelser grunda sig på beslut av 1917 års riksdag och trädde vid återinförandet av lokalportot år 1922 ånyo i tillämpning. Av desamma framgår, att en postförsändelse icke kan behandlas som lokalpost så snart den befordrats av lantbrevbärare utan då måste åsättas riksportoavgift. Det oegentliga i ett sådant förhållande har tidigare varit uppmärksammat och redan år 1917 företogs en undersökning rörande utsträckning av lokalporto-begreppet så, att de lägre portosatserna skulle få gälla jämväl för försändelser som befordrades av lantbrevbärare.

Vid behandlingen i riksdagen år 1922 av det då föreliggande förslaget till sänkning av portosatserna och införande av lokalporto yttrade bevillningsutskottet beträffande denna fråga följande: »Inom utskottet har anmärkts, att för landsbygden nämnda bestämmelses tillämpning visat sig förenad med vissa olägenheter. Särskilt har framhållits såsom oskäligt, att brev, som inlämnades å en postanstalt på landet och tillställdes adressaten genom lantbrevbärare, icke kunde behandlas som lokalpost, även om den sträcka, som befordran med brev bärare omfattade, vore mycket kort. Vidare har inom utskottet påpekats, att vid postbefordran mellan städer och till desamma hörande förstäder bestämmelserna om lokalpost icke tillämpats i vissa fall. Utskottet har ansett vad sålunda förekommit vara värt beaktande och har därför velat fästa uppmärksamheten på oförmälda förhållanden och uttala önskan, att Kungl. Maj:t måtte, därest förhållandena finnas därtill föranleda,

för riksdagen framlägga förslag till ändring i ovan återgivna bestämmelse.» Kamrarne stannade emellertid i olika beslut angående postavgifterna, varpå frågan avgjordes genom gemensam votering. I en riksdagens skrivelse till Konungen anmäldes sedermera att riksdagen beslutat bl. a. återinföra lokalportot, men bevillningsutskottets ovan återgivna begäran om eventuellt förslag till en utvidgning av begreppet lokalbefordran kom på grund av kamrarnes skiljaktiga beslut vid den första behandlingen icke att i skrivelsen inflyta.

Emellertid synes det som om denna fråga vore värd beaktande och att en förändring av bestämmelserna i poststadgans 26 § borde vidtagas i sådan riktning, att jämväl landsbygden komme att i någon mån bli delaktig av de förmåner lokalportot medförer. Det måste anses orimligt att som nu är fallet, en postförsändelse som av lantbrevbärare befordras exempelvis emellan två nära liggande byar eller emellan ett par grannar skall beläggas med rikspoortavgift, även om avståndet mellan avsändaren och adressaten endast är något hundratal meter, under det att t. ex. Stockholms lokalportoområde givits en utsträckning av flera mil och omfattar ett område med ca en halv million innevånare. Sedan principen om ett enhetligt porto brutits, senast genom 1922 års riksdagsbeslut, måste det anses med rättvisa och billighet förenligt, att den lättnad i samfärdseln mellan närliggande orter som ett lågt postporto innebär får komma till gagn även för några andra av landets innevånare än dem som bo i och invid de större städerna.

Den mest konsekventa och rationella lösningen av detta spörsmål synes oss vara, att lokalportot finge gälla för de försändelser som behandlades av endast *en* fast postanstalt, oavsett om de befordrades av lantbrevbärare eller lokalbrevbärare eller på annat sätt; d. v. s. att lokalportoområdet i regel finge sammanfalla med adressområdet för vederbörande postanstalt. Visserligen kan det medgivas, att en utvidgning av lokalportorätten i här åsyftad omfattning ej skulle vara av så stor betydelse för de enskilda, men å andra sidan torde en sådan förändring ej heller komma att medföra någon avsevärdare inkomstminskning för postverket. Säkerligen komme en ökning i antalet försändelser att bli en följd, då på grund av de relativt höga avgifter som nu utgå, allmänheten gärna söker undgå postförsändning genom anlåtande av bud eller genom att på annat sätt uträtta ärenden. Särskilt gäller detta om de kommunala myndigheter som sakna tjänstebrevsrätt och vilka många gånger ha en avsevärd korrespondens med kringliggande bygd. Då, som ofta är fallet, en postanstalts adressområde sammanfaller med en kommun eller i varje fall med en större del därav, är det givet att en ökad möjlighet till lokalbefordran av exempelvis kallelser till sammanträden, utsändande av protokollsutdrag, intyg, debetsedlar o. dyl. skulle underlätta arbetet för de kommunala funktionärerna och minska kostnaderna för sådana besvär. Med nu gällande portosatser torde i de flesta fall andra anordningar tillgripas för befordran av dylika meddelanden, varföre vi våga hålla före att en lättnad i posttaxan i förevarande avseende skulle medföra ökat anli-

tande av postverket för lokalbefordran. Även för bankkontor, andelsföreningar av olika slag och enskilda affärsmän på landsbygden skulle en förändring i åsyftad riktning vara av betydelse liksom jämväl för de enskilda korrespondenterna.

Vid genomförandet av här förordade anordning kan det givetvis tänkas fall, då en avvikelse måste ske från de allmänna grunderna, men borde Konungen då tillerkännas rätt till undantag från bestämmelserna i inskränkande riktning likasom rätt finnes till fastställande för viss ort av särskilt, större lokalportoområde.

På grund av vad ovan anförts och med åberopande av bevillningsutskottets utlåtande i ärendet vid 1922 års riksdag, få vi sålunda föreslå,

att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t begära förslag till sådan ändring av gällande bestämmelser i allmänna poststadgan rörande lokalbefordran, att försändelse som behandlas allenast av en fast postanstalt eller ock endast av lantbrevbärare må åsättas de lägre portoavgifter som gälla för lokalbefordran.

Stockholm i januari 1925.

Gustaf Andersson
i Rasjön.

Carl Björling.
